

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

20 aprilie 2017

**Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**

Model

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de patru ore.**

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Redactați un eseu de 600 – 900 de cuvinte, în care să motivați, formulând două argumente, apartenența unui text poetic aparținând lui Mihai Eminescu la un curent cultural/literar, prin menționarea și exemplificarea a două trăsături ale acestuia. **20 de puncte**

B. Prezentați clasa adjectivului. **20 de puncte**

În elaborarea răspunsului, veți avea în vedere:

- menționarea a două trăsături definerii ale clasei adjectivului;
- clasificarea adjectivului în funcție de proveniență și de flexiune;
- ilustrarea, cu câte un exemplu, a patru tipuri de adjective;
- exemplificarea, prin câte un enunț, a formelor specifice gradelor de comparație ale adjectivului;
- precizarea a două categorii de adjective fără grade de comparație;
- explicarea unei greșeli de acord a adjectivului.

C. Citiți următorul text:

20 de puncte

Orbit de semiîntunerice după lumina năucitoare de afară – iarăși se arsese becul de la scara lor și nimeni nu se învrednicise să-l pună –, urcă, din ce în ce mai șovăitor, ultimele trepte și, cu picioarele tremurând de oboseală, de enervare și de căldură, se rezemă, gâfâind, de balustradă și începu să se caute prin buzunare. Găsi neașteptat de repede cheia, o vâri în broască și, cu genunchiul îndoit – pentru că în mâna cealaltă ținea servieta –, împinse ușa, încet la început, și pe urmă o dădu de perete.

Liniștea umbrită a garsonierei, curățenia care – întâmplător – astăzi domnea, florile rămase cine știe de când – probabil de ultima oară de când fusese aici Veronica – și care abia-abia începuseră să miroasă a baltă, țcănitul vioi al ceasului care totdeauna îl înviora, îi ținea de urât, totul reuși brusc să-l potolească. Sub duș îi apărură chiar o senzație de mulțumire, o simți cum îi trece fulgerător din trup în gând, iată, era aici, așa cum îndelung, ani întregi jinduiise. Liniștea îi ungea nervii, curgea prin el cu sentimentul – necunoscut până acum câteva luni – al atotputerniciei singurătății. Nu se auzea nimic decât șuieratul apei care izbea faianța și toată ființa lui încă se mira – nimic, nici uși trântite, nici tropăitul copilului, nici strigătele nevestei, nici bombănelile bătrânului. Asta era reușita lui – deocamdată asta, singura întreagă, categorică, numai asta –, dar și ea putea fi ceva, un semn al vieții noi, îndelung așteptate, care stătea să-nceapă.

Gabriela Adameșteanu, *Dăruiește-ți o zi de vacanță*

Scrieți răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Prezentați o funcție a comunicării identificate în textul dat. **2 puncte**
2. Transcrieți, din textul dat, două cuvinte care să conțină câte un diftong, precizând vocala și semivocala pentru fiecare situație identificată. **2 puncte**
3. Explică modul de formare a fiecăruia dintre următoarele cuvinte: *năucitoare*, *neașteptat*. **2 puncte**
4. Motivați utilizarea virgulei în secvența: *nici uși trântite, nici tropăitul copilului, nici strigătele nevestei, nici bombănelile bătrânului*. **2 puncte**
5. Precizați ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate: *Găsi neașteptat de repede cheia, o vâri în broască și, cu genunchiul îndoit – pentru că în mâna cealaltă ținea servieta –, împinse ușa, încet la început, și pe urmă o dădu de perete*. **2 puncte**
6. Identificați, în textul dat, cele două valori morfologice ale cuvântului *și*, precizându-le. **2 puncte**
7. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *Liniștea îi ungea nervii, curgea prin el cu sentimentul – necunoscut până acum câteva luni – al atotputerniciei singurătății*. **2 puncte**
8. Prezentați, în 30 – 70 de cuvinte, valoarea timpului perfect simplu în textul dat. **2 puncte**
9. Transcrieți două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Asta era reușita lui – deocamdată asta, singura întreagă, categorică, numai asta –, dar și ea putea fi ceva, un semn al vieții noi, îndelung așteptate, care stătea să-nceapă*. **2 puncte**
10. Comentați, în 60 – 100 de cuvinte, următoarea secvență din text: *Liniștea umbrită a garsonierei, curățenia care – întâmplător – astăzi domnea, florile rămase cine știe de când – probabil de ultima oară de când fusese aici Veronica – și care abia-abia începuseră să miroasă a baltă, țcănitul vioi al ceasului care totdeauna îl înviora, îi ținea de urât, totul reuși brusc să-l potolească*. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Alegeți una dintre următoarele secvențe din programele școlare în vigoare:

4. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competențe specifice	Conținuturi asociate
4.5 folosirea modalităților variate pentru realizarea expresivității textului	– realizarea unor descrieri prin ordonarea detaliilor în funcție de propriile percepții/propria imaginație; compuneri narative, descriptive și dialogate, cu valorificarea categoriilor semantice învățate; construirea unor scurte povestiri; inserarea dialogului în compuneri; redactarea unei expuneri pentru prezentarea în public în diverse împrejurări; rezumarea textelor epice și caracterizarea personajelor.

Programe școlare de limba și literatura română pentru clasele a V-a – a VIII-a,
aprobate prin ordin al ministrului nr. 5097/09.09.2009, clasa a VII-a

3. Argumentarea în scris sau oral a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi		
	TC	CD tip A*	CD tip B**
3.3. elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate	– tehnici de argumentare; – verbe evaluative, adverbe de mod / predicative ca mărci ale subiectivității evaluative; cuvinte cu rol argumentativ; structuri sintactice în argumentare; – tipuri de texte: eseu, comentariu, analiză.	– argumentări orale și scrise uzuale în domeniul de specializare.	

Programa școlară, limba și literatura română – clasa a X-a, ciclul inferior al liceului,
aprobată prin ordin al ministrului nr. 5099/09.09.2009

Prezentați, pe baza secvenței alese, modul în care se formează/dezvoltă competența specifică.

În prezentarea demersului didactic, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- prezentarea unui element de conținut asociat competenței specifice date; **4 puncte**
- explicarea relației dintre competența specifică dată și elementul de conținut ales; **4 puncte**
- detalierea unei activități de învățare, relevante pentru formarea/dezvoltarea competenței specifice date; **4 puncte**
- elaborarea a doi itemi de tip diferit (semiobiectivi/subiectivi) pentru evaluarea modului în care s-a format/dezvoltat competența specifică dată. **4 puncte**

Notă! Se acordă **14 puncte** pentru redactare (utilizarea limbii literare și a limbajului de specialitate, organizarea ideilor în scris, ortografie, punctuație).